

ปัจจัยที่มีผลกับพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกตำบลทุ่งลูกนก

อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

Factors Affecting Prevention Behavior of Dengue Hemorrhagic Fever in
Tumbol Thooglooknok Kampangsang District in Nakhonpratom Province

สมชาย เชนลาภวัฒนกุล พ.บ.(อายุรกรรม)

Somchai Jenlapwattanakul M.D.(Medicine)

วรรณวิภา สะวานนท์ วท.ม.(ระบาดวิทยา)

Wanvipa Sawanon M.Sc.(Epidemiology)

โรงพยาบาลกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

Kampangsang, Nakhonpratom Province

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของประชาชนตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม รูปแบบการศึกษาเป็นการศึกษาภาคตัดขวาง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยประชาชน ตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวน 180 ราย ดำเนินการวิจัยตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน 2550 ถึงมกราคม 2551 โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลบุคคลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อครอบครัว และความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตนในการป้องกันโรคไข้เลือดออก นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสมการถดถอย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 63.3 มีอายุระหว่าง 20 ถึง 65 ปี ช่วงอายุ พบมากที่สุดคือ 41 ถึง 50 ปี ร้อยละ 37.8 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 79.4 วุฒิการศึกษา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 44.4 อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 45.1 มีประวัติบุคคลในครอบครัวป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก ร้อยละ 42.8 และมีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว 55,741 บาทต่อปี ความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออกอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 46.7 รองลงมา มีความรู้ในระดับสูงและต่ำ ร้อยละ 32.2 และ 21.1 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เท่ากับ 7.9 เจตคติต่อโรคไข้เลือดออก พบว่าส่วนใหญ่มีเจตคติบวกต่อโรคไข้เลือดออก ร้อยละ 73.4 และเจตคติ เป็นกลาง ร้อยละ 26.6 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 37.5 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.7 การปฏิบัติในการ ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตัวในระดับปานกลาง ร้อยละ 39.1 โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 70.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15.3 เมื่อเปรียบเทียบลักษณะบุคคลพบว่าอายุ การศึกษาระดับประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (p -value <0.05)

ดังนั้นการป้องกันโรคไข้เลือดออก ควรให้ประชาชนมีความรู้ เจตคติและพฤติกรรมที่ถูกต้องในการ ป้องกันโรคไข้เลือดออก และจากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ประยุกต์ใช้ในพื้นที่ที่มีปัญหาเพื่อส่งเสริม พฤติกรรมสุขภาพด้านอื่นๆต่อไป

Abstract

The main objective was to study the behavior of population for the prevention of dengue hemorrhagic fever among Tumbol Thooglooknok Kampangsang District in Nakhonpratom Province. The study design was cross - sectional studies, the sample included 180 persons. The study was conducted between November 2007 - January 2008. The questionnaires included information on the sociodemographics char-

acteristics such as gender, age, current marital status, occupation, educational level, income and information knowledge, attitude and practices about dengue hemorrhagic fever. Data were subsequently analysis with descriptive, presented by mean of frequency and standard deviation. The comparison characteristics of group was conducted with chi-square test, logistic regression analysis was performed to simultaneously control of confounders. The result of the study showed that the sample were female at 63.3%. Most of the respondent (79.4%) were married and 44.4% had primary education level, 42.8% had family history of dengue hemorrhagic fever. The mean current family income was 55,741 Baht per year. Overall knowledge about dengue hemorrhagic fever prevention and control found were at moderate level (46.9%). The mean of knowledge about dengue hemorrhagic fever was 7.9. The most attitude of practice toward dengue hemorrhagic fever was 73.4% and at moderate level was 26.6%, the mean of score 37.5. Overall the practice about dengue hemorrhagic fever prevention and control was found to be at moderate level (39.1%), the mean of total 70.3 and the standard deviation 15.3. We found that age, education level overall were significantly related to prevention and control of dengue hemorrhagic fever (p -value<0.05).

From this study it was concluded the knowledge, attitudes toward dengue hemorrhagic fever and dengue hemorrhagic fever prevention were important, thus this study could be applied in community in high incidence area or could be applied to promote other health behavior.

ประเด็นสำคัญ-

พฤติกรรมการป้องกันโรค
ไข้เลือดออก

Keywords

Prevention behavior

Dengue Haemorrhagic Fever

บทนำ

โรคไข้เลือดออกเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย และภูมิภาคเขตร้อนของโลก ได้มีรายงานการระบาดของโรคไข้เลือดออกครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2501⁽¹⁾ ลักษณะการระบาดในช่วง ทศวรรษที่ 1-3 พบว่าเกิดขึ้นปีเว้นปีหรือปีเว้นสองปี⁽²⁾ แต่ในช่วงทศวรรษที่ 4 จนถึงปัจจุบันพบว่าการระบาดเกิดขึ้นทุกปีและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น⁽³⁾ ในจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีอัตราป่วยด้วยไข้เลือดออกสูง จากรายงานการเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาพบว่า มีผู้ป่วยไข้เลือดออกในปี พ.ศ. 2548 และ 2549 จำนวน 536 ราย (อัตราป่วย 64.71 ต่อประชากรแสนคน) และ 859 ราย (อัตราป่วย 106.48 ต่อประชากรแสนคน) ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าอัตราป่วยเป้าหมาย (50 ต่อประชากรแสนคน) ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด⁽⁶⁾ สำหรับอำเภอกำแพงแสนมีอัตราป่วยสูงสุดในปี 2549 ผู้ป่วยจำนวน 178 ราย (อัตราป่วย 117.06 ต่อประชากรแสนคน) และตำบลทุ่งลูกนก เป็นตำบลที่พบอัตราป่วย

มากที่สุดเช่นกันในปี พ.ศ. 2549 ผู้ป่วยจำนวน ราย (อัตราป่วย 215.98 ต่อประชากรแสนคน)⁽⁷⁾ จากการทำดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่ผ่านมา อำเภอกำแพงแสนได้ดำเนินการทุกรูปแบบ แต่ก็ประสบผลสำเร็จได้ในระยะสั้นๆ ในช่วงรณรงค์เท่านั้น แท้จริงการควบคุมโรคไข้เลือดออกนั้นต้องอาศัยพฤติกรรมของประชาชนในการดูแลตนเอง ควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ ยุงลายที่ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญของการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก⁽⁴⁾ นอกจากนี้ พบว่ามีปัจจัยหลาย ประการที่มีผลต่อการมีพฤติกรรมป้องกันควบคุมโรค ของประชาชน ส่วนร่วมของประชาชนเช่น อายุ ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ความตั้งใจที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น⁽⁵⁾

ในพื้นที่ตำบลทุ่งลูกนกเป็นพื้นที่ชุมชุมของไข้เลือดออก และต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงมีความสนใจเพื่อ

1. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการ

ปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

2. เปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชน

วัสดุและวิธีการศึกษา

1. รูปแบบการศึกษาเป็นแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study)

2. ประชากรศึกษาคือ ประชากรที่อาศัยอยู่ไม่ต่ำกว่า 1 ปี ในตำบลทุ่งลูกนก อำเภอ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

3. ขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง
ขนาดตัวอย่าง(n) ใช้วิธีการคำนวณ กรณีที่ทราบขนาดประชากรที่ชัดเจน⁽⁹⁾

$$n = (Z^2 / 2 Npq) / Nd^2 + Z^2 / 2 Npq$$

Z = กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($Z_{\alpha/2} = 1.96$)

d = ความแม่นยำของการประมาณ ที่ให้ ผิดพลาดได้

5 % (Acceptable error 0.05)

p = สัดส่วนของผลงาน? การควบคุมโรค ไข้เลือดออกปี 2549

$$q = 1 - p$$

N = จำนวนประชากรศึกษาในตำบลทุ่งลูกนก

ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้ = 114 และในการศึกษาครั้งนี้ใช้เท่ากับ 180 ราย การสุ่มตัวอย่างแบบไม่จำเพาะเจาะจง ประชากรตัวอย่างเป็นหัวหน้า หรือตัวแทนครัวเรือน 1 คนต่อครัวเรือนมีอายุระหว่าง 10-60 ปี ขึ้นไป

4. การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ที่คณะศึกษาศาสตร์ขึ้น เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

5. แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 6 ส่วนคือ ข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ การได้รับการสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานและความพร้อมของทรัพยากร ในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก

ลักษณะคำถาม แบบถูกผิดหรือไม่รู้ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่รู้ได้ 0 คะแนน ประยุกต์ใช้ตามหลักการของบลูม⁽⁸⁾ โดยผ่านการตรวจสอบความ

ถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้มีความตรง ในเชิงเนื้อหา (Content validity) ได้เท่ากับ 0.7 และทดสอบคุณภาพเครื่องมือกับประชากรที่มีลักษณะ ใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 50 คน หาค่าความเที่ยง(Reliability) ใช้วิธี Cronbach's ได้ เท่ากับ 0.65 - 0.88

6. ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง ครบถ้วนของแบบสอบถาม สร้างคู่มือการลงรหัสข้อมูล ทำการลงรหัส

7. กรอบแนวทางวิเคราะห์ข้อมูลมีตัวแปรอิสระได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ของครอบครัว ประวัติการเจ็บป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกของคนในครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกตัวแปรตามได้แก่ การปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก การวิเคราะห์นำเสนอในรูปของสถิติเชิงพรรณนาโดย การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบความแตกต่าง และทดสอบความสัมพันธ์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การวิเคราะห์ Paired-Sample T-test และการวิเคราะห์ถดถอย(Logistic regression analysis) (10,11)โดยใช้โปรแกรม SPSS for window version 15

ผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ประชากรจำนวน 180 คนในหมู่ 3 บ้านหนองกร่างและ หมู่ 19 บ้านกาญจนาภิเษกตำบล ทุ่งลูกนก ดำเนินการเดือนพฤศจิกายน 2550 ถึง มกราคม 2551 พบว่า เป็นเพศชายจำนวน 66 ราย และเพศหญิง จำนวน 114 ราย คิดเป็นอัตราเพศชายต่อหญิงเท่ากับ 1: 1.72 มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 41.73 ปี 1.17 ปี ช่วงอายุที่พบมากที่สุดคือ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.8 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.4 มีสถานภาพสมรสคู่วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษาพบมากที่สุดเป็น ร้อยละ 44.4 อาชีพรับจ้างมากที่สุดเป็น ร้อยละ 45.0 มีประวัติบุคคลในครอบครัวป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกร้อยละ 42.8 และมีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว 55,741 บาทต่อปี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไป

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	66	36.7
หญิง	114	63.3
รวม	180	100.0
อายุ(ปี)		
11-20	4	2.2
21-30	21	11.7
31-40	42	23.3
41-50	68	37.8
51-60	29	16.1
60	16	8.9
Mean=41.73		
Std.error of mean = 0.83		
Std.Deviation = 11.17		
รวม	180	100.0
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	21	11.7
ประถมศึกษา	80	44.4
มัธยมศึกษา	48	26.7
อนุปริญญา	18	10.9
ปริญญาตรี	10	5.6
สูงกว่าปริญญาตรี	3	1.7
รวม	180	100.0
สถานภาพสมรส		
โสด	14	7.8
สมรส	143	79.4
หย่า/แยก	23	12.8
รวม	180	100.0
อาชีพ		
ทำไร่	28	15.6
เลี้ยงสัตว์	18	10.0
รับจ้าง	81	45.0
ทำนา	22	12.2
รับราชการ	6	3.3
อื่นๆ	25	13.9
รวม	180	100.0

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไป

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ประวัติไข้เลือดออกในครอบครัว		
มี	77	42.8
ไม่มี	103	57.2
รวม	180	100.0
รายได้ (บาท/ปี)		
10,000-20,000	8	4.4
20,001-30,000	7	3.9
30,001-40,000	21	11.7
40,001-50,000	58	32.2
50,001	86	47.8
Mean=55740.77		
Std.error of mean = 1496.41		
Std.Deviation = 20076.45		
รวม	100	100.0

ประชาชนมีความรู้เรื่องโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับปานกลางโดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.9 จำแนกเป็นระดับต่ำร้อยละ 32.2 ระดับปานกลาง ร้อยละ 46.7 และระดับสูงร้อยละ 21.1 ตามลำดับ เจตคติมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 37.5 ส่วนใหญ่มีเจตคติบวกต่อโรคไข้เลือดออกร้อยละ 73.4 และเจตคติเป็นกลางร้อยละ 26.6 การปฏิบัติป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก มีคะแนนเฉลี่ย 70.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15.3 และส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตัวในป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกระดับปานกลางร้อยละ 39.1

สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งทิวา⁽¹²⁾พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่การปฏิบัติตัวในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกไข้เลือดออกระดับปานกลาง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกพบว่า ความพร้อมและการเข้าถึงทรัพยากร การได้รับการสนับสนุนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ความรู้เรื่องไข้เลือดออก อายุและการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กับคะแนนของการปฏิบัติดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p < 0.05$) ตารางที่ 3

ตารางที่ 2 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของความรู้ เจตคติและการปฏิบัติการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชน

ตัวแปร	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความรู้	7.69	2.36
เจตคติ	37.53	3.72
การปฏิบัติ	70.03	15.25

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับการปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

ระดับต่ำ		ระดับปานกลาง		ระดับสูง	
จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
38	21.2	84	46.7	58	32.2

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับการปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

ตัวแปร	Coefficient	Standard Error	P - value
เพศ (หญิง)	0.64	0.03	> 0.05
อายุ	0.088	0.83	< 0.05
การศึกษา(ประถมศึกษา)	0.103	0.04	< 0.05
รายได้ของครอบครัว	0.008	1496.41	> 0.05
ประวัติการเจ็บป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกของคนในครอบครัว	-0.048	0.04	> 0.05
ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออก	0.178	0.22	< 0.01
การได้รับการสนับสนุนจากบุคคล/หน่วยงาน	0.452	0.59	< 0.01
ความพร้อมของทรัพยากรและการเข้าถึงทรัพยากร	0.580	0.40	< 0.01

วิจารณ์

การควบคุมและป้องกันโรคของประชาชนตำบลทุ่งลูกนก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 46.9 สาเหตุเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ต้องไปทำงานในตัวอำเภอ หรือในตัวจังหวัด ประชาชนในวัยแรงงานซึ่งเป็นแกนนำสำคัญในการป้องกันและควบคุมโรคไม่ได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก⁽¹³⁾ กลุ่มอายุที่มากขึ้น จะมีทักษะการสั่งสมความรู้ และประสบการณ์ในการป้องกันและควบคุมโรค และสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี และรอบคอบ มีมุมมองอันหลากหลายเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต โรคไข้เลือดออกนั้นสามารถเป็นได้กับทุกกลุ่ม ทุกอายุ โดยเฉพาะกับกลุ่มอายุ 5-9 ปี⁽¹⁴⁾ และเป็นได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีการเจ็บป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกไม่แตกต่างกัน การที่จะดำเนิน งานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกไม่ให้มีการเกิดโรค หรือเมื่อเกิดโรคแล้วไม่มีการ

ระบาดของโรค การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคคงไม่เพียงพอ ถ้าหากขาดความร่วมมือของชุมชน และมีรูปแบบการป้องกันโรคอย่างชัดเจน และการสนับสนุนที่เหมาะสมของภาครัฐเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

1 การศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดหรือความผิดพลาด คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้สัมภาษณ์ (ผู้ช่วยวิจัย) ขาดเทคนิคในการสัมภาษณ์ได้ข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ไม่ครบถ้วน การแก้ไขโดยที่ผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด และหากมีการศึกษาครั้งต่อไปถ้าจะดูเรื่องความสอดคล้องกันของคะแนนความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ การสนับสนุนและความพร้อมของทรัพยากร ต้องมีการวัด Impact ค่า HI, CI เป็นอย่างไร หรือเทียบอัตราป่วยที่ลดลงหรือไม่ซึ่งสามารถทำนายการเกิดโรคโดยใช้ Logistic regression ได้ ตลอดจนหาความสัมพันธ์ได้

2. ผลการศึกษาที่พบนี้มีประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบการป้องกันควบคุมโรคของอำเภอกำแพงแสน คือ ข้อมูลดังกล่าวสามารถพัฒนารูปแบบ

โปรแกรมสุขศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันควบคุมไข้เลือดออกต่อไป ซึ่งต้องวัดค่า HI, CI และการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม ตลอดจนการการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้เลือดออกต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาพบว่าความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตัวในการป้องกัน และควบคุมไข้เลือดออกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้ในเรื่องการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกให้เพิ่มมากขึ้น

2. การศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการวัดค่าดัชนีความชุกชุมของลูกน้ำยุงลายที่บ้าน (H.I) และดัชนีความรู้ของลูกน้ำยุงลายของ (C.I) เพื่อเผื่อระวังยุงลายพาหะนำโรคไข้เลือดออกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ประเสริฐ ทองเจริญ. ไข้เลือดออก. กรุงเทพฯ มหานคร : โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2535.
- นาทีรัตน์ สังขวิทยา, สุนทรี โรจนสุพจน์, ดนัย ชาดยานนท์, Halstead SB. การวิจัยระบาดวิทยาของโรคไข้เลือดออกในประเทศไทย. วารสารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์, 2530.29(2):41-44.
- กระทรวงสาธารณสุข, กรมควบคุมโรคติดต่อ. โรคไข้เลือดออกฉบับประกายรณก. กรุงเทพฯ : [ม.ป.ท.], 2544.
- เมธี จันทจักรกรณ และเพ็ญพร กันหารี. การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการงานสาธารณสุขมูลฐาน ในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ภาคกลาง. กรุงเทพฯ : เอดิสันเพรส โปรดักส์, 2541.
- นนทรี ชมเชยเนติธรรม. ประสิทธิภาพของโปรแกรมสุขศึกษาต่อพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของมารดา อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546.
- สำนักงานสาธารณสุข, จังหวัดนครปฐม, งานควบคุมโรค. รายงานทางระบาดวิทยา, 2551.
- โรงพยาบาลกำแพงแสน, งานควบคุมโรค. รายงานทางระบาดวิทยา, 2549.
- Bloom, B.S., et al. Taxonomy of education objectives handbook I: Cognitive domain. New York : David McKay Company, Inc. 1968.
- จิตร สิทธิอมร. จิราพร เขียวอยู่และวินิส อุดมประเสริฐกุล. การเลือกใช้สถิติในการวิจัยหลักการวิจัยทางการแพทย์: คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ: ศิริสาสน์ การพิมพ์, 2548.
- Selvin, S. Statistical Analysis of Epidemiologic Data. New York : Oxford University Press, 1991.
- ดุสิต สุจินรัตน์. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for window. คณะสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล: พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: เจริญดีการพิมพ์, 2544.
- รุ่งทิwa สุดศิริ. การพัฒนารูปแบบโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเพื่อป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายจังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย , มหาวิทยาลัย มหิดล, 2542.
- สังวาล เจริญรบ และคณะ. สภาพการณ์ ความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติตนในการป้องกันและควบคุมโรค ในจังหวัดร้อยเอ็ด. เอกสารอัดสำเนา. 2539
- อัญชนา ประศาสน์วิทย์ และคณะ. การนำกระบวนการประเมินชุมชนแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในจังหวัดนครราชสีมา. เอกสารอัดสำเนา. 2541.